

Звіт
про наукову роботу географічного факультету
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича за 2022-2023 н. р.

1. Загальний огляд

Згідно оприлюдненого рейтингування у 2022 році (за результатами діяльності 2019-2021 рр.), простежується позитивна динаміка географічного факультету в рейтингу ЧНУ (в порівнянні з минулим рейтингом + 7500 балів). 4 з 7 кафедр покращили рейтингові позиції, так, кафедра географії України та регіоналістики зайняла **3-є місце** (була 7), кафедра фізичної географії, геоморфології та палеогеографії піднялась з 15 на 10-ту позицію, кафедра економічної географії та екологічного менеджменту – з 57 на 37 позицію, а кафедра гідрометеорології та водних ресурсів – з 73 на 64 позицію (табл. 1).

В особистому рейтингу 2022 р. з викладачів географічного факультету у ТОП-20 університетського рейтингу:

професорів – 0;

доцентів – 3 (Костащук І. №3; Чубрей О. №4; Холявчук №10);

асистентів – 1 (Поп'юк Я. №7).

В ТОП-50 додаються ще 8 викладачів (проф. – Рідуш Б., Руденко В., Кілінська К.; доц. – Бучко Ж., Король О., Кирилюк С.; асист. – Білоус Ю., Ходан Г.).

Необхідно зауважити, що лише половина викладачів представлена в рейтингу вище 200 позиції.

За результатами публікаційної активності за 2022 рік, зокрема, у рейтингових закордонних виданнях, географічний факультет серед структурних підрозділів Університету посів **6 місце** за абсолютними показниками та розділив **3 місце** за кількістю публікацій на одного науково-педагогічного працівника (рис. 1).

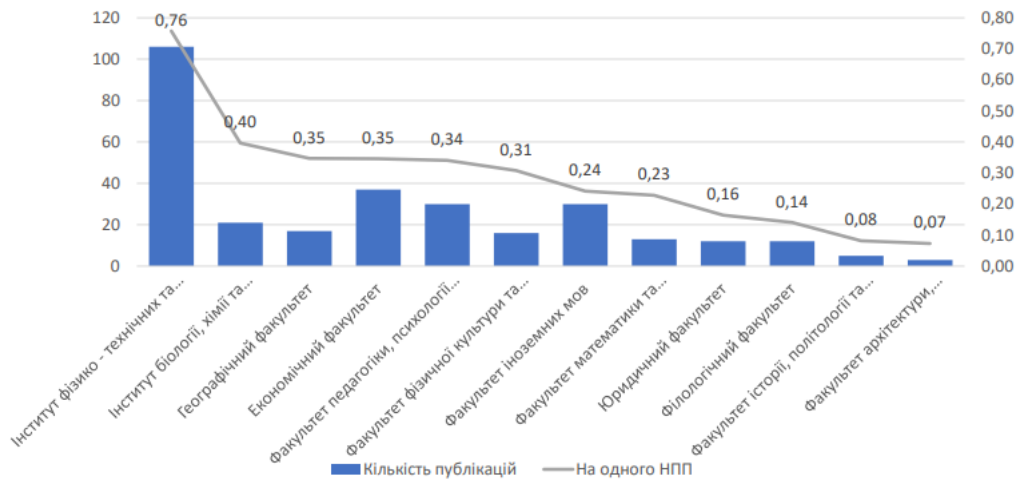

Рис. 1 Публікаційна активність штатних науково-педагогічних працівників підрозділів університету в рейтингових закордонних виданнях (за даними звіту проректора з наукової роботи за 2022 р)

Види наукової роботи з найнижчими показниками (за попереднім рейтингом): міжнародні гранти, госпдоговірні та держбюджетні теми (виконувались на кафедрі фізичної, геоморфології та палеогеографії, кафедрі гідрометеорології та водних ресурсів, кафедрі економічної географії та екологічного менеджменту).

Станом на червень 2023 року індекс Гірша у кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії зріс з 15 до 17 (SCOPUS), у кафедри географії та менеджменту туризму та кафедри соціальної географії та рекреаційного природокористування – 1 (SCOPUS) та 2 (Web of Science) (табл. 2).

Найвища кількість цитувань у наукометричних базах:

1. h-індекс співробітників географічного факультету SCOPUS (2022 р.): Рідуш Б. (10), Холявчук Д. (2), Поп'юк Я. (2), Руденко В. (1), Кирилюк С. (1), Підгірна В (1), Заячук М.(1);

2. h-індекс співробітників географічного факультету Google Scholar (2022 р.) : Рідуш Б.(15); Руденко В.(12); Сухий П., Джаман В, Бучко Ж. (7); Король О., Дутчак С. (6); Заячук М., Андрусак Н., Круль Г., Цепенда М (5); Кілінська К., Ющенко Ю., Костащук І., Аніпко Н., Чубрей О., Підгірна В. (4)

Таблиця 1

Наукові здобутки кафедр географічного факультету ЧНУ (згідно рейтингової оцінки)

	Кафедра	Місце в унів. рейтингу		Загальна кількість балів		Рейтинг на ф-ті питома вага балів		В ТОП 100 з прац.каф.(%)		В ТОП 200 з прац.каф.(%)	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
1	Фіз.географії, геоморфології та палеогеографії	№ 15	№10	2288/1	4134/1	№ 2/275	№2/517	3 особи (30 %)	5/ 50%	4 особи (40 %)	1/10%
2	Економ.географії та екологічного менеджменту	№ 57	№37	2101/2	3998/2	№ 6/143	№4/273	3 особи (20 %)	5/33%	5 осіб (33 %)	2/13%
3	Географія України та регіоналістики	№7	№3	1990/3	3986/3	№ 1/398	№1/797	2 особи (40 %)	3/60%	4 особи (80 %)	2/40%
4	Гідрометеорології та водних ресурсів	№ 73	№64	748/7	1166/7	№ 7/86	№7/159	1 особи (12,5 %)	2/25%	1 особа (12,5 %)	0
5	Геодезії, картографії та управління територіями	№ 30	№49	1301/6	1397/6	№ 5/195	№6/233	1 особи (11,1 %)	1/11%	3 особи(33,3 %)	3/33%
6	Географії та менеджменту туризму	№ 20	№38	1766/4	1721/5	№ 4 /241	№5/272	2 особи (33,3 %)	2/33%	3 особа (50 %)	2/33%
7	Соц.географії та рекреаційн. природокористування	№ 17	№35	1636/5	1961/4	№ 3/258	№3/288	2 особи (28,6 %)	2/28.6%	2 особи (28,6 %)	0
	Географічний ф-т			11830	18318	208	363	14 осіб (23,3%)	20 осіб (33%)	22 особи (36,7%)	10 осіб /18%

Таблиця 2

Наукові профілі

Кафедра	Scopus Сумарне значення індексу Гірша		Web of Science Сумарне значення індексу Гірша		Google Scholar Сумарне значення h- індекс	
	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.	2022 р.	2023 р.
Кафедра фізичної географії, геоморфології, палеогеографії	15	17	12	12	36	36
Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту	2	2	1	1	38	35
Кафедра географії України та регіоналістики	0	0	0	0	27	37
Кафедра геодезії, картографії та управління територіями	0	0	0	0	24	20
Кафедра гідрометеорології та водних ресурсів	0	-	0	-	14	-
Кафедра географії та менеджменту туризму	0	1	0	2	20	50
Кафедра соціальної географії та рекреаційного природокористування	0	-	2	-	29	-

1.1. Наукові ступені та нагороди

Впродовж 2022-2023 н.р. на факультеті не було захистів дисертацій. Загалом, в аспірантурі географічного факультету навчається 24 аспіранти. З листопада 2022 року в докторантуру Київського національного університету ім. Т.Шевченка вступила *доц. Холявчук Д.І.*

28 березня 2023 р. на розширеному засіданні кафедри фізичної географії, геоморфології та палеогеографії представлені результати докторського дослідження *доц. Кирилюка С.М.* на тему «Ксеноландшафти планет земної групи» та рекомендовані до подання до Спеціалізованої Вченої ради.

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від № 1166 23.12.2022 р. «Про рішення з питань присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань та внесення зміни до наказу Міністерства освіти і науки України від 6 червня 2022 року № 530», *докторці педагогічних наук, доцентці кафедри економічної географії та екологічного менеджменту Чубрей Олександрі Степанівні* присвоєне вчене звання професора.

Проф. Петро СУХИЙ нагороджений "Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України", проф. Богдан РІДУШ, проф. Іван КОСТАЩУК, доц.

Сергій БІЛОКРИНИЦЬКИЙ, асист. Яна ПОП'ЮК та асист. Юрій БІЛОУС - "Подякою Міністерства освіти і науки України".

Асист. Яна ПОП'ЮК нагороджена грамотою Президії Національної академії наук України за серію наукових праць «Мультидисциплінарні дослідження природних обстановок квартеру України: палеогеографічний, геолого-геоморфологічний та палеонтологічний аспекти».

Асист. Ірина ДОБИНДА та асист. Яна ПОП'ЮК стали лауреатами щорічного конкурсу «Молодий вчений року» у номінації «Наукова школа – неформальна освіта».

Кабінет Міністрів України Рішенням конкурсної комісії № 1 від 12 липня 2022 року призначив академічну стипендію імені Героїв Небесної Сотні двом студентам університету, серед яких і студентка 2 курсу географічного факультету Галина Білосор (спеціальність «Географія»).

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 832 від 19.09.2022 «Про призначення академічних стипендій Президента України студентам закладів вищої освіти на I семестр 2022/2023 навчального року» стипендію призначено п'ятьом студентам університету, в тому числі студенту 6 курсу географічного факультету Мурафі Віталію (спеціальність «Туризм»).

1.2 Міжнародні наукові проекти, гранти, розробки

Холявчук Д. І. отримала індивідуальний міжнародний грант JESH Ukraine під егідою Австрійської академії наук в Університеті м. Іннсбрук на виконання наукових досліджень за темою “Снігові лавини в Українських Карпатах на тлі кліматичних змін “ з 5 серпня по 5 жовтня 2022 р.

Чубрей О. С. брала участь у проєкті міжнародної технічної допомоги «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність (DOBRE)», що фінансується Урядом Сполучених Штатів Америки та Урядом України щодо Гуманітарного та Технічно-Економічного Співробітництва, який впроваджується компанією Global Communities та діє на підставі протоколу про співробітництво між Глибоцькою селищною радою та Програмою DOBRE в Україні. Також *Чубрей О.С.* бере участь у міжнародному проєкті в рамках

Спільної Операційної Програми Румунія-Україна 2014-2023 р.р. «Транскордонна освітня мережа між Ботошанським повітом (Румунія) та Глибоцьким районом (Україна)», що фінансується за рахунок гранту Європейського Союзу.

В жовтні 2022 року розпочалось впровадження проєкту “Безпека та захист – спільний фактор транскордонного співробітництва», код 2SOFT/4.2/18, що фінансується Спільною Операційною Програмою «Румунія – Україна 2014-2020» (впроваджується ОДА, ГО “Агенція інновацій та розвитку” та Сучавською повітовою радою). Проєкт орієнтований на сповіщення населення та зменшення негативного впливу від наводнень та зсувів у транскордонному регіоні (Чернівецька область – Сучавський повіт). Науковці географічного факультету виступають в ролі експертів проєкту (*Ющенко Ю. С.*) та його координаторів (*Пасічник М. Д.*). *Микола Пасічник* також є одним із координаторів міжнародного проєкту ILCA (Innovation Laboratories for Climate Actions).

Співробітники факультету брали участь у проєкті на замовлення Чернівецької державної обласної адміністрації «Наукове обґрунтування принципів планування сталого, якісного розвитку ландшафтів русла і заплави річки Черемош у межах Чернівецької області» (керівник *Ющенко Ю. С.*) та «Розробка картографічних моделей природно-заповідного фонду Чернівецької області» (керівник *Заячук М. Д.*).

Поп’юк Я. А. взяла участь у конкурсі на отримання гранту Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича для молодих вчених для досліджень за темою “Геоінформаційна система оптимізації використання сільськогосподарських земель для забезпечення продовольчої безпеки” (спільно з асистентом кафедри землевпорядкування та кадастру Гуцулом Т. В., учасники).

Рідуш Б.Т. та Поп’юк Я.А. стали одними із наукових партнерів підписаної угоди про співпрацю (27.11.2022 р.) між НПП «Черемоський», вченими Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича та Сучавського університету ім. Штефана чел Маре, громадськими організаціями Румунії та України. Угодою передбачена робота у напрямку створення першого в Європі «Парку миру» між Румунією та Україною.

Рідуш Б. Т. та Поп'юк Я. А. пройшли міжнародне стажування у Вроцлавському університеті (м. Вроцлав, Польща) за програмою міжнародної мобільності для викладання (8 годин) “STAFF TEACHING MOBILITY” Erasmus+ (з 11 липня по 15 липня 2022 р.); а також міжнародне стажування для викладання у міжнародному дослідницькому таборі «Літня школа карсту і спелеології» та археологічно-палеонтологічних розкопок в печері Раніферовій в м. Сулішовіце (Краківсько-Ченстоховська Юра), з 11 липня по 31 липня 2022 р.

Чубрей О.С. пройшла міжнародне стажування з 22 серпня по 30 вересня 2022 р. в обсязі 180 год, 6 кредитів ECTS у польсько-українській фундації «Інститут Міжнародної Академічної та Наукової Співпраці» (IIASC, KRS: 0000647929) спільно із Західно-Фінляндським Коледжем на тему «Розвиток м'яких навичок у професійній підготовці викладачів». Чубрей О.С. також пройшла всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації на тему: Парадигма вищої освіти України в умовах війни та глобальних викликів ХХІ ст.».

Заячук М. Д. пройшов підвищення кваліфікації «Підготовка закладів освіти до дій у надзвичайній ситуації» та курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах».

Студенти спеціальності «Міжнародний туризм» проходили стажування в Alexandru Ioan Cuza University of Iași, Romania (м. Ясси, Румунія). Брала участь у міжнародній «Літній школі з туризму «Ясси» (Jassy Summer School) у період з 4 липня по 15 липня 2022 року.

Студенти спеціальностей «Географія» та «Середня освіта (Географія)» проходили стажування у Вроцлавському університеті (м. Вроцлав, Польща). Брала участь у міжнародній «Літній школі карсту і спелеології», археологічно-палеонтологічних досліджень печери Оленяча у м. Сулішовіце в рамках програми Еразмус+ та спільного наукового проекту «Дослідження викопної фауни і реконструкції змін природного середовища у неогені та плейстоцені Польщі та України з 10 липня по 31 липня 2022 р. у рамках Угоди про співробітництво.

Студенти спеціальності «Туризм» Талавера А. і Боєчко В. пройшли стажування на гірськолижних курортах Словаччини.

1.3 Наукові конференції та публікації

Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, серія «Географія» успішно пройшов реєстрацію та відповідно до наказу МОН від 06 червня 2022 року № 530 включений до переліку наукових фахових видань України – категорія «Б» (103 – Науки про Землю, 106 – Географія). Журнал індексується такими наукометричними базами – International Standard Serial Number, Crossref, Google Scholar, DOAJ, CiteFactor. Також в квітні 2023 року його включено ще до однієї бази – EBSCO. Видано 839 номер Вісника (2022 р.) та планується видання наступного, 842 номера (2023 р.).

Науковці географічного факультету є членами редколегії Українського географічного журналу (Scopus), Наукового вісника Чернівецького університету (Серія: Географія; категорія Б), наукового збірника “Географія та туризм” (Index Copernicus), фахових журналів “Geographia Cassoviensis”, “Часопис соціально-економічної географії”, “Геоінформатика”, “Економіка та суспільство”.

Викладачі географічного факультету готують та публікують статті у «Великій Українській Енциклопедії». У 2022 році до ВЕУ підготовлено та подано 30 гасел.

16 травня 2023 р. відбулася Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні виклики та трансформації туризму на шляху євроінтеграції», присвячена 20-річчю утворення кафедри географії та менеджменту туризму Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Бучко Ж.І. була членом оргкомітетів конференцій та семінарів, зокрема III Міжнародної науково-практичної конференції «Міждисциплінарні інтеграційні процеси у системі географічної, туризмологічної та екологічної науки» (Тернопіль, 4-5 жовтня 2022 р.); II Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи впровадження європейського досвіду диверсифікації сільського туризму в Україні на засадах креативності та збалансованості» (Запоріжжя, 13-14.10.2022 р.); Міжнародної науково-практичної конференції «Війна та туризм» (Київ, 11.11.2022 р.).

Таблиця 3

Публікаційна активність співробітників географічного факультету в розрізі кафедр (за даними звіту проректора з наукової роботи за 2022 р)

Кафедри	Монографії закордонні	Монографії вітчизняні	Підручники	Навчальні посібники	Методичні роботи	Публікації у фахових закордонних журналах	Публікації у інших закордонних журналах	Публікації у рейтингових українських журналах	Публікації в українських фахових виданнях	Статті у збірниках наукових праць та інших журналах	Патенти та свідоцтва	Матеріали закордонних конференцій	Матеріали міжнародних українських конференцій	Матеріали всеукраїнських конференцій	Публікації зі студентами
Кафедра фізичної географії, геоморфології, палеогеографії	1	-	-	3	0	6	-	1	2	-	1	7	-	6	-
Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту	-	-	-	-	-	4	-	9	9	1	-	-	7	5	-
Кафедра географії України та регіоналістики	-	-	-	-	1	7	0	4	4	-	-	-	3	5	15
Кафедра геодезії, картографії та управління територіями	-	1	-	6	2	-	1	5	-	-	-	-	1	1	17
Кафедра географії та менеджменту туризму	-	1	-	4	-	-	-	1	4	-	-	4	3	2	13
Разом по факультету	1 (↓)	2 (↓)	0	13 (↑)	3 (↓)	17 (↑)	1 (↓)	20 (↑)	19 (↑)	1 (↓)	1 (↑)	11 (↑)	14 (↓)	19 (↑)	45 (↓)

Таблиця 4

Динаміка публікаційної активності (в розрізі кафедр)

Кафедри	Статті у рейтингових журналах з наукометр. баз Scopus або WoS			Статті в журналі зі списку міжнародних баз даних EBSCO, Copernicus			Статті у журналах, що входить до переліку фахових вид. Укр. (кат. Б)			Монографії		
	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022	2020	2021	2022
Кафедра фізичної географії, геоморфології, палеогеографії	3	7	6	0	1	1	2	1	4	0	1	1 (з/к)
Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту	5	1	3	0	1	10	0	0	8	2	1	0
Кафедра географії України та регіоналістики	0	2	3	4	5	8	0	2	4	2	0	0
Кафедра геодезії, картографії та управління територіями	0	2	1	1	0	10	0	0	0	2	2	1
Кафедра гідрометеорології та водних ресурсів	0	2	-	0	0	-	0	1	-	1	0	-
Кафедра географії та менеджменту туризму	1	2	1	0	2	0	0	1	4	0	1	1
Кафедра соціальної географії та рекреаційного природокористування	0	1	-	4	2	-	0	4	-	2	0	-

Заячук М.Д. був членом оргкомітетів конференцій та семінарів: Міжнародної науково-практичної конференції “Війна та туризм” (Київ, 11.11.2022 р.), модератором публічної лекції на тему «Військовий урбіцид та післявоєнне відновлення міст» проф. Мезенцев К., учасником громадського обговорення законопроекту "Про національні спільноти в Україні", спікером у Міжнародній школі для молодих вчених з міської геополітики в рамках міжнародного проєкту «Українські міста на лінії геополітичного розлому: міська ідентичність, геополітика та міська політика».

Відбувся науковий семінар на кафедрі економічної географії та екологічного менеджменту тему «Українська географічна спадщина професора Мирона Кордуби» (21 вересня 2022 р.).

Для викладачів та учасників гуртків «Менеджмент і сьогодення» та «Освіторія Хаб» 27 жовтня 2022 року на кафедрі економічної географії та екологічного менеджменту відбувся розширений науковий семінар (у змішаному форматі).

Співробітники географічного факультету були співорганізаторами та учасниками Круглого столу “Туризм в умовах війни, переосмислення” (Чернівці, 11.11.2022 р.).

1.4. Наукова робота з аспірантами, студентами та абітурієнтами

14 березня 2023 року на географічному факультеті відбувся *I тур* Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей та спеціальностей *за такими спеціальностями* (згідно Положення МОНУ № 605 від 18.04.2017 р.):

- Науки про Землю (Гідрометеорологія)
- Географія
- Геодезія та землеустрій
- Менеджмент організацій
- Методика навчання природничо-математичних дисциплін

Всього у I турі участь прийняли 18 студентів. За результатами Конкурсу визначені такі переможці (за спеціальностями):

Спеціальність «Науки про Землю (Гідрометеорологія)»

Мельник Ірина Романівна, 4 курс, ОП «Гідрометеорологія», тема «Аналіз сучасного гідроморфоекологічного стану басейну річки Бистриця-Надвірнянська» (керівник - к.геогр.н., доц. Паланичко О.В.) – **I місце**

Петричук Юрій Васильович, ОП «Гідрологія», 5 курс, тема «Аналіз сучасного гідроморфометричного стану басейну річки Рибниця» (керівник - к.геогр.н., доц. Паланичко О.В.) – **II місце**

Спеціальність «Географія»:

Палагнюк Ольга Дмитрівна, 5 курс, ОП «Регіональний розвиток і просторове планування», тема «Соціальний статус депутатів місцевих рад: суспільно-географічний аналіз» (керівник – д.геогр.н., проф. Костащук І.І.) – **I місце**

Яцько Анна Миколаївна, 4 курс, ОП «Регіональний розвиток і просторове планування», тема «Релігійно-туристичний потенціал поліетнічних регіонів України як основа їх етнокультурного розвитку (на прикладі Чернівецької області)» (керівник - д.геогр.н., проф. Костащук І.І.) – **II місце**

Анікулаєсі Анастасія Вячеславівна, 4 курс, ОП «Регіональний розвиток і просторове планування», тема «Територіально-функціональна організація розвитку великого міста (на прикладі м. Чернівці)» (керівник – д.геогр.н., проф. Джаман В.О.) – **II місце**

Спеціальність «Геодезія та землеустрій»

Філіпчук Олександр Валентинович, 4 курс, ОП «Геодезія та землеустрій», тема «Прикладні аспекти застосування програмного продукту ERDAS IMAGINE для цілей картографування» (керівник – к.геогр.н., доц. Дарчук К.В.) – **I місце**

Спеціальність «Менеджмент організацій»:

Яніна Тетяна Ігорівна, 4 курс, ОП «Менеджмент туристичної індустрії», тема «Сучасний стан та розвиток медичного туризму в Україні» (керівник – к.екон.н., доц. Підгірна В.Н.) – **I місце**

Куцак Юлія Василівна, 5 курс, ОП «Менеджмент туристичної індустрії», тема «Дослідження історії становлення колективу менеджерів на географічному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (заочна форма навчання)» (керівник – д.геогр.н., проф. Руденко В.П.) – **II місце**

Хникіна Марина Володимирівна, 5 курс, ОП «Менеджмент туристичної індустрії», тема «Дослідження історії становлення колективу менеджерів на географічному факультеті Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (денна форма навчання)» (керівник – д.геогр.н., проф. Руденко В.П.) – **III місце**

Спеціальність «Методика навчання математично-природничих дисциплін»:

Григораш Мирослава Мар'янівна, 5 курс, ОП «Середня освіта (Географія)» тема «Використання онлайн-платформ при викладанні географії в закладах загальної середньої освіти в умовах дистанційного навчання» (керівник – д.пед.н., доц. Чубрей О.С.) – **I місце**

Традиційно проведено студентську наукову конференцію, в якій взяли участь 106 студентів географічного факультету.

Заячук М.Д. в грудні 2022 р. включений до складу спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук Д 35.051.08 у Львівському національному університеті імені Івана Франка. Профіль ради: 11.00.02 Економічна та соціальна географія; 11.00.05 Біогеографія та географія ґрунтів; 11.00.11 Конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів.

Ющенко Ю.С. та Рідуш Б.Т. включені до складу спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук Д26.001.22 у КНУ ім. Т. Шевченка за профілями 11.00.04 та 11.00.07.

У рамках роботи з абітурієнтами проведений День відкритих дверей географічного факультету. Співробітники факультету також брали участь у науковому фестивалі «LvivOpenLab» та «Наукових пікніках», на яких презентували свої наукові доробки, розкривали зацікавленим слухачами

захопливу та доступну науку. Проведена наукова школа «Я – географ» - у червні 2022 р. та 2023 р.

Наказом ректора від 27 вересня 2022 року № 266 відкрито YouTube студію «Цілком природно».